

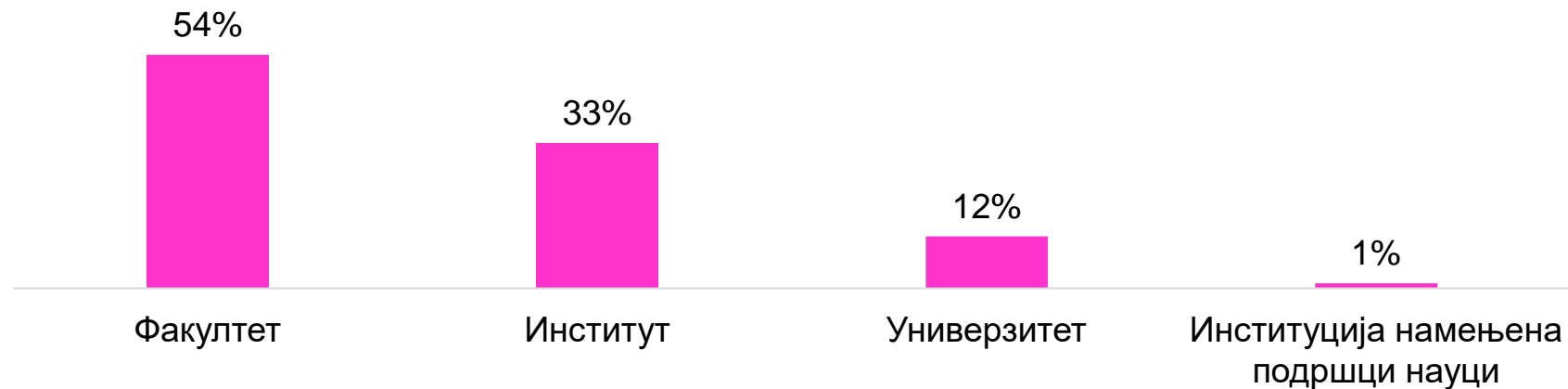
**Истраживање о заштити и
комерцијалној употреби
интелектуалне својине и
стипендираним докторатима**

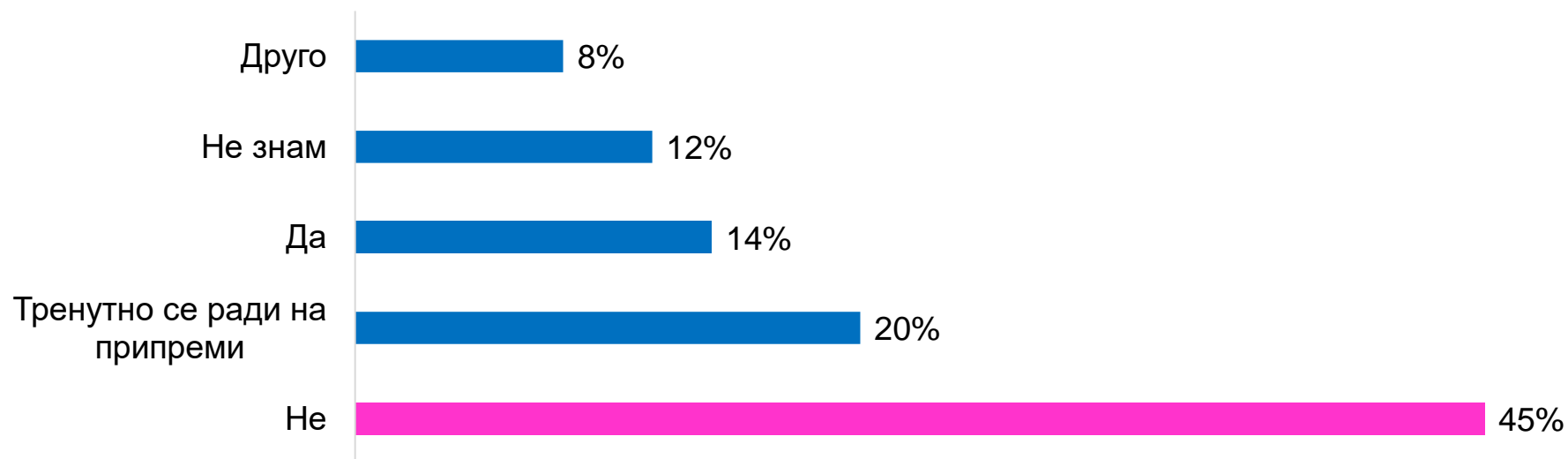
децембар 2022.

- НАЛЕД, у сарадњи са Министарством науке, технолошког развоја и иновација, спровео је истраживање научно-истраживачких организација у вези са заштитом и комерцијалном употребом интелектуалне својине и стипендираним докторатима.
- Онлине анкета која је дистрибуирана на адресу 204 научно-истраживачке институције у Републици Србији. У истраживању је учествовало 84 испитаника са територије Републике Србије. Међу њима се нашло 28 института, 10 универзитета, 44 факултета и 1 иновациони центар. Истраживање је спроведено у октобру и новембру месецу 2022. године.

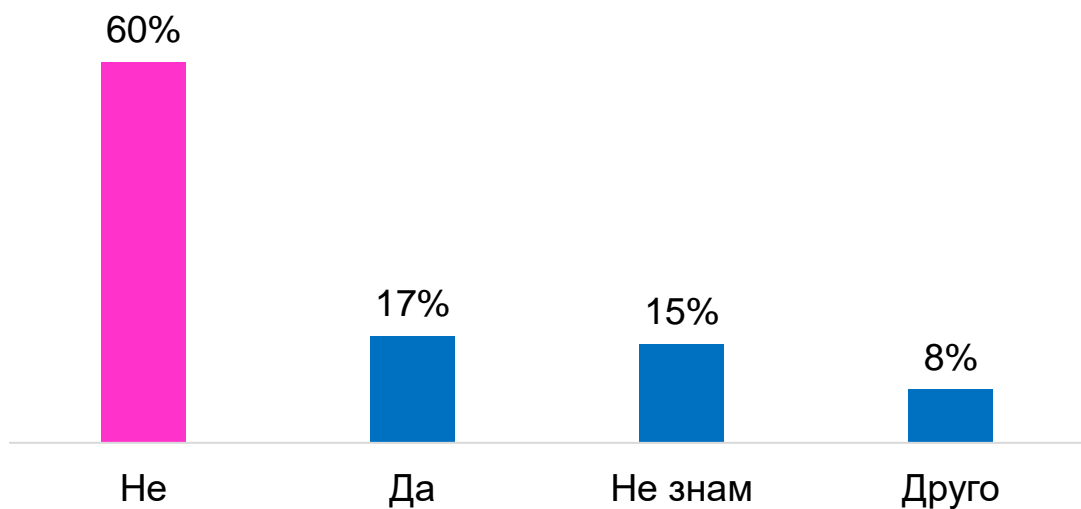

- Према резултатима истраживања, правилник или неки други акт који уређује заштиту ИС поседује свега 14% институција, док је 20% испитаника изјавило да се тренутно налазе у фази израде таквог упитника. Скоро половина - 45% испитаника до сада није усвојила правилник којим се уређује заштита ИС; а неки од њих се у раду позивају на Закон о патентима или на правилнике других институција

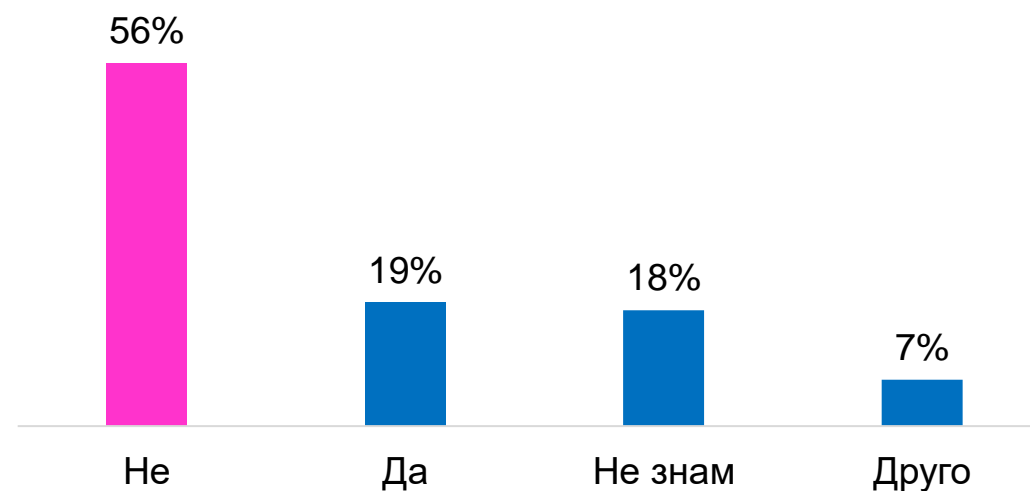

Да ли сте усвојили правилник или други општи акт којим се уређује заштита ИС?

- Већина испитаника (60%), не спроводи анализе оправданости правне заштите ИС; а тек је 19% испитаних спроводи анализе у погледу комерцијалне употребе ИС.

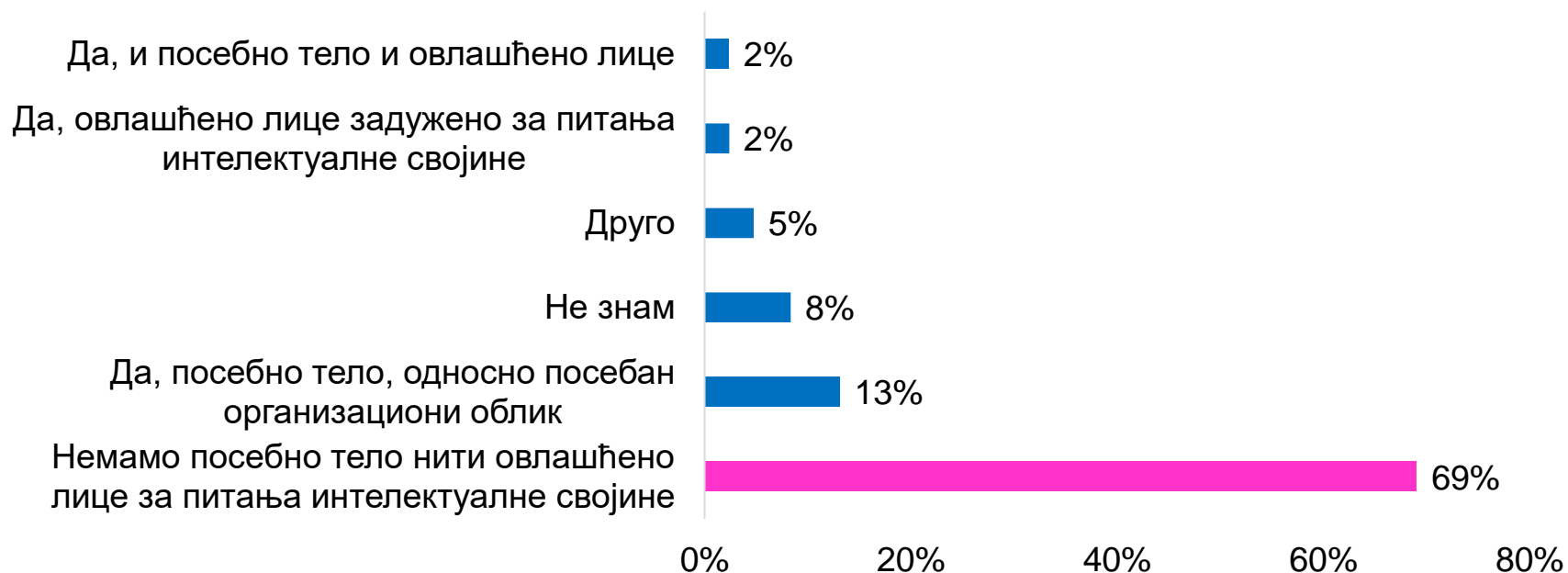

Да ли спроводите анализе оправданости правне заштите ИС?

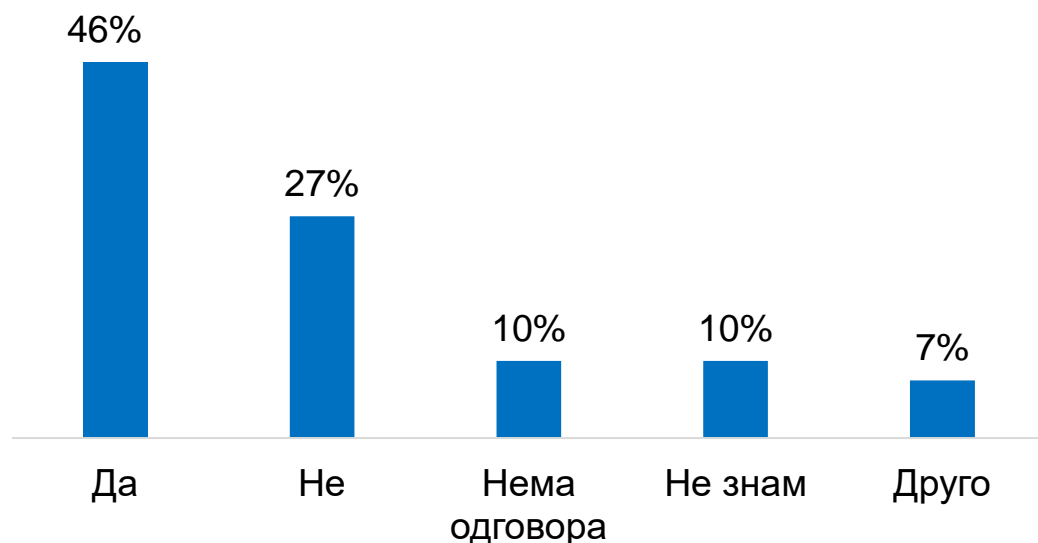
Да ли спроводите анализе у погледу комерцијалне употребе ИС?

- Готово 70% институција нема ни организационе облике ни овлашћено лице које би било задужено за ИС. С друге стране 13% има посебан организациони облик, 2% овлашћено лице за питања ИС, и још 2% и посебно тело и овлашћено лице

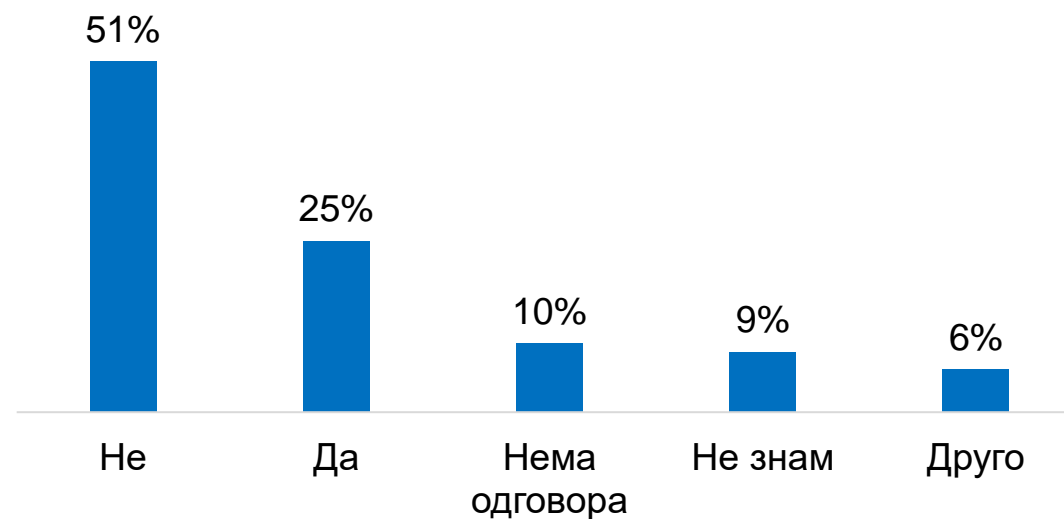

Да ли поседујете посебан организациони облик који је задужен за питања ИС?

- Када су у питању евиденције ИС, 46% испитаника је навело да воде такве евиденције, док нешто више од половине нема систем извештавања о могућностима настанка ИС.

Да ли водите евиденцију о ИС насталој у Вашој институцији?

Постојање система извештавања о могућностима настанка ИС

- У периоду 2017 – 2022, 84 институције које су учествовале у истраживању регистровале су 368 облика ИС (242 права биљних сорти, 50 база података и осталих ауторских дела, 28 великих патената, 9 малих, 13 жигова и 26 know how)
- Велику већину ИС (78%) регистровали су институти, 19% факултети, а свега 3% универзитети.
- С друге стране, факултета има двостуко више (123) него института у Србији (65).
- Такође треба имати у виду да је свега 18% анкетираних институција регистровало било који облик ИС (од чега 47% факултети, 40% институти и 13% универзитети).

Удео заштићених облика ИС у укупном броју

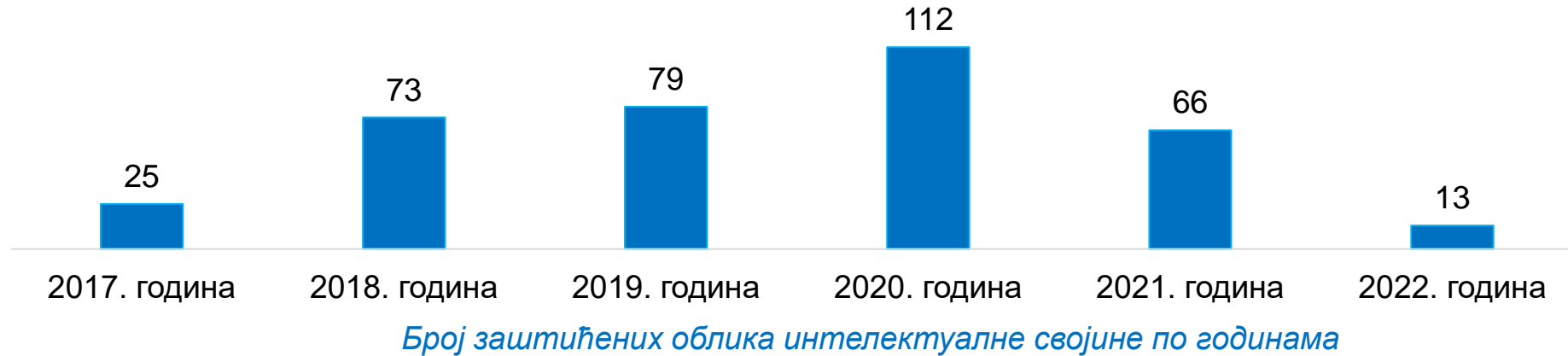
Списак НИО које имају заштићену интелектуалну својину

- **Велики и мали патенти:** Машински факултет у Београду, Универзитет у Крагујевцу, Институт за рударство и металургију Бор, Биолошки факултет у Београду и Криминалистичко-полицијски универзитет, Економски факултет у Крагујевцу, Медицински факултет у Приштини, Факултет уметности у Нишу, Грађевински факултет у Суботици и Институт за технологију нуклеарних и других минералних сировина
- **Жигови:** Институт друштвених наука и Институт за хигијену и технологију меса
- **Know-how:** Биолошки факултет Универзитета у Београду
- **Права биљних сорти:** Институт за ратарство и повртарство из Новог Сада
- **Базе података и остала ауторска права:** Рударско-геолошког факултета у Београду, Институт Михаило Пупин у Београду и Факултет заштите на раду из Ниша.

Заштићени облици интелектуалне својине

- Посматрано према годинама, највише заштите је било у 2020., чему су претходиле две године раста. У 2021. је пак регистровано скоро дупло мање ИС у односу на Ковид годину.

Период	Факултет	Универзитет	Институт
2017. година	72%	4%	24%
2018. година	12%	0%	88%
2019. година	19%	3%	78%
2020. година	12%	4%	85%
2021. година	12%	2%	86%
2022. година	46%	23%	31%

Табела 1: Процент заштићених облика ИС по годинама и према типу НИО

- 62% испитаника наводи да закључује уговоре у ситуацијама када из истраживања може проистећи интелектуална својина, а најчешће коришћена врста уговора је о пословно-техничкој сарадњи (62%).

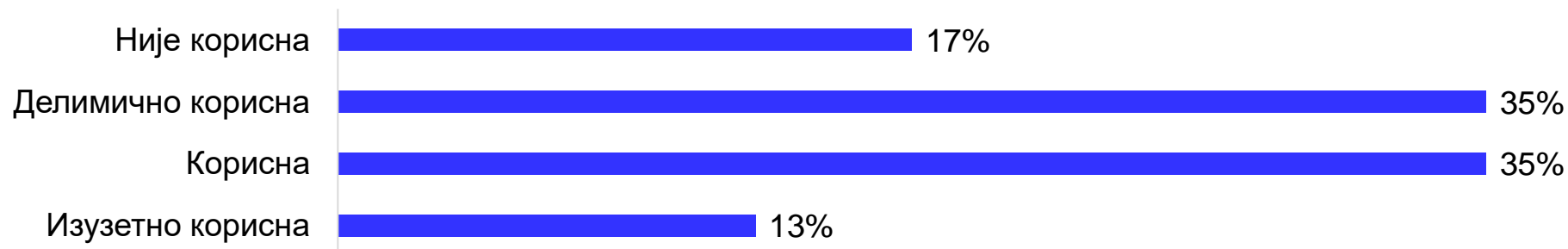

*Тип уговора који се најчешће закључује - *На ово питање је 50 испитаника дало одговор n=50*

- Када је реч о расподели прихода од комерцијализације ИС, једна петина НИО има дефинисане критеријуме расподеле, најчешће комбинујући сразмеран удео зависно од доприноса и поделу на једнаке делове.
- Четвртина испитаника штити интелектуалну својину пословном тајном, док више од 40% то не чини.
- На питање о заинтересованости истраживача за комерцијализацију достигнућа, нешто више одговора је на страни делимичне или потпуне незаинтересованости (46%), спрам оних који тврде да су истраживачи (веома) заинтересовани (41%).

- Само 7% испитаника имало је искуства са стипендирањем докторанада од стране привреде – укупно 4 НИО.
- Области у којима су се финансирали докторати: рударство, геологија и машинство.
- Тек 5% има смернице за спровођење стипендираних доктората унутар институција.
- Овај вид сарадње уређује уговорним односом (којем претходни интерни договор) било између НИО и компаније, или између компаније и докторанда, који је у једном случају имао статус запосленог у компанији.
- Стипендирање обухвата различите видове подршке попут коришћења стручно-техничких капацитета компаније, финансирања школарине и истраживања, коришћења података компаније и спровођења истраживања за потребе компаније.

Оцена досадашње сарадње академских институција и привреде на докторатима

**ХВАЛА НА
ПАЖЊИ**

